

MAGYAR LAPOK

X.6 évfolyam, 118 (267) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 23

Két héten belül sor kerül a döntő offenzívára

Negyedik napja dúl a harc Kréta szigetén. A főváros már német kézen van. Az egész Földközi-tengeri ütközet sorsát dönthetik el a krétai hadműveletek

Lemondott Wansittart, az angol kormány külügyi tanácsadója

Az Anglia ellen folyó megsemmisítő küzdelem újabb felvonása kezdődött meg legutóbb Közép-Keleten. A Német Távirati Iroda jelentése szerint Kréta szigetén ejtőernyős csapatok vannak, amelyek tervezésükön folytatódnak a számukra előírt katonai feladatok elvégzését. —

Egyelőre csak ennyi. Ugyanakkor az angolok is adtak ki jelentéseket ezekről az ejtőernyősökről. Eredményt azonban még nem lehet tudni. Bárholyan is álljon ezeknek a harcoknak a menete, a nagy küzdelem újabb nagyszabású fejezetéhez jutott Kréta szigete ugyanis nemcsak az elmenekült görög kormány, katonaság és angolok menhelye volt, hanem fontos katonai támaszpont mind a hajózás, mind a repülés számára. Ha a német csapatoknak sikerül Kréta szigetét elfoglalnia, olyan ütőkártyát kapnak, amely valószínűleg árnyékká sorvasztja le Anglia földközi-tengeri hatalmi helyzetét.

Arról is van most szó, hogy Kréta után Ciprus szigete következik. Ez az a két támaszpont, amely nélkül Anglia egyáltalán nem tud megállni a Földközi-tengeren. De nagy fontossággal bírnak abból a szempontból is, hogy ezek a szigetek biztosítanak a Szíria felé irányuló hajózást Német és Olaszország számára. Hogy erre is gondolt a német hadvezetőség, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ejtőernyősök akciójával egy időben hatalmas támadás indult meg a földközi-tengeri angol hajóhad ellen is, még pedig nagy sikerrel. Eddigi jelentések szerint egy nagy csatahajó, hat cirkáló és egy romboló az angolok vesztesége. Sokat jelent ez még a hatalmas angol hajóhad számára is, különösen a mai fenyegetettség idején.

A helyzet megítéléséhez hozzátartozik még a francia és német közlekedés is, amely egyre határozottabb formát ölt és egyre nagyobb meglepetéseket ígér. Az Egyesült Államok és Anglia ma már valószínűleg Németország szövetségeseiként kezelik Franciaországot. Ez viszont nem titkolja azt az elhatározását, hogy kész együttműködni Európa új uraival jóváírás érdekében. Ez az együttműködés természetesen magával hozza azt is, hogy Franciaország erősen szembeszáll Angliával, vagy akár az Egyesült Államokkal is, ha bírodalma megvédéséről lesz szó.

A közeli napok tehát nagy meg-

lepetéseket tartogatnak minden oldalról. Német-olasz-arab, esetleg még orosz és török együttműködés várható, amely nemcsak Közép-Keletre, hanem az angol világbirodalom legtávolibb részeire is vonatkozna. Ez lenne Anglia számára a vég, a döntés, amelyet nagy gúnyosan csak évek múltán ígértek.

Kivonják az angol vadászgépeket Kréta szigetéről

Zürichből jelentik: (Budapesti Tudósító) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítójának jelentése szerint Krétával kapcsolatban berlini illetékes helyen eddig csak annyit mondtak, hogy számos angol hadihajót támadtak meg a Földközi tenger keleti medencéjében és nyolc angol hadihajót elpusztítottak.

Rómából jelentik: (Stefani) A Telegrafo jelentése szerint a német ejtőernyősöknek sikerült elfoglalniok a candiai (Heraklion) és malemei repülőtereket. A támadások ma reggel újra megindultak.

Churchill az alsóházban bejelentette, hogy az ellenség újabb kísérletet tett a Kréta szigetén való partraszállásra. Ez a kísérlet sokkal nagyobb arányú, mint az eddigié. Churchill beismerte, hogy az ellenség Candia (Kréta) több helyét elfoglalta.

Zürichi jelentés is megerősíti, hogy Malemeit és az attól nyugatra eső körzetet a német ejtőernyősök elfoglalták. Elkeseredett harc folyik ezenkívül Kréta szigetének több más pontján is, és ennek a harcnak eredménye az egész Földközi tengeri harc kimenetelére nagy hatással lesz.

Stockholmba érkezett londoni Reuter jelentés szerint a közeli hadvezetőség elhatározta, hogy Kréta szigetéről kivonja az angol vadászgépeket. Az intézkedés indokolása szerint a királyi légierő számára lehetetlenné vált vadászgépeket a Kréta szigetén lévő csapatok rendelkezésére bocsátani, mivel igen kevés repülőgéppel és támaszponttal rendelkeznek és ezért nem nyújthatnak megfelelő segítséget a csapatoknak és amennyiben továbbra is meghagynák azokat a Kréta sziget védelmének szolgálatában, okatlanul öldöznék fel őket.

Kréta több pontján befészkeltek magukat a németek

Stockholmi jelentés szerint a svéd lapok rámutatnak arra, hogy most történik első ízben, hogy német részből megkísérelték egy sziget elfoglalását kizáróan a légierő felhasználásával. Azt hiszik, hogy ez az akció az angol invázió főpróbáját jelenti. Londonban jól tudják, hogy Kréta szigetének elvesztése súlyos katasztrófát jelent, mert Anglia flottájának területe ezen a tengerészen összekapcsolódik és a németek számára a szállítási és utánpótlás sokkal könnyebb lesz. Nagyon fontos jelentőségük van azoknak a hadműveleteknek is, amelyeket az angol flotta ellen indítottak a Földközi-tengeren és amelyek során jelentékeny veszteségeket okoztak az angol flottának.

Ciprus szigetét kiüritik az angolok

Zürichi jelentés szerint a német csapatok Kréta több pontján befészkeltek magukat. A szigeten negyedik napja folyik a csata. Az angolok és elismerik, hogy a németeknek sikerült több pontot elfoglalniok és ezen a pontokon magukat befészkelniök. A harcokban ejtőernyősök és csapatszallítóhajók vesznek részt.

Kairói jelentés szerint a Kréta szigetén partraszállt német csapatokkal angol, újzealandi és görög csapatok szálltak szembe.

Az Esti Újság madridi jelentése szerint a spanyol közvéleményt teljes mértékben a Kréta elleni támadás foglalkoztatja. Nagy hatást keltett a hír, hogy

Kréta sziget fővárosa már német kézre jutott.

A németek a krétai partraszállással az elképzelhető legnagyobb hadműveletet hajtották végre. Madridba érkezett hír szerint az angolok megkezdték Cyprus szigetének kiüritését. Elsősorban a nőket és a gyermekeket szállítják el.

Berlinben a krétai hadműveletekről még nem mondanak részleteket. Az a meggyőződés uralkodik, hogy a hadműveleteket 100 százalékos siker fogja koronázni. Mértékadó helyen képtelenségnek mondják azt a külföldi feltevést, hogy a Kréta elleni harc volna a főpróbája az angol szigetek elleni invázióknak. Rámutatnak arra, hogy Németország egész más terveket hord tarsolyában, sem hogy invázióval akarná a háborút eldönteni.

Kairóból jelentik (Stefani): Alexandria-i jelentés szerint György görög király, követve több honfitársa példáját, Egyiptomba menekült. A menekülés olyan váratlanul következett be, hogy a király legészékesebb holmijait sem vihette magával.

Hír szerint a menekült király nem szándékozik hosszabb ideig Egyiptomban tartózkodni. Péter jugoszláv király is távozni készül Palesztinából és állítólag ő is Egyiptomba megy. Felmerül a kérdés, hol tartózkodik a volt görög trónörökös. Tartózkodási helyéről az angolok semmiféle felvilágosítást nem adnak. Híre jár, hogy az angolok internálták.

AZ IRAKI HADSEREGFŐPARANCSNOKSÁG JELENTÉSE

Damaszkuszából jelentik: (NTI) A 25-ik iraki hadijelentés a következőképpen szól:

Nyugati arcvonal: Csapatunk sikeres támadást intéztek a Habbaniyah és Faludja mellett lévő ellenséges bevezetések ellen. Vállalkozásukat erős tüzési tűz támogatta és erős veszteséget okoztunk az ellenségnek emberben és anyagban egyaránt. Elővédeink maguk előtt üzték a menekülő ellenséget. Déli arcvonal: Csapatunk az irreguláris csapatokkal együttműködve szorosabban vonták az ellenség csapatai köré vont gyűrűt. Erős tüzési tűzzel vrasztottuk el az ellenséget. Légi hadműveletek: Repülőink felderítő repülőket végeztek Conel-dobano felett. Harcigépeink gépfegyvertűzzel árasztották el Sineldebane repülőterét. Megrongáltak 15 ellenséges repülőgépet. Gépfegyvertűzzel tüztünk egy ellenséges csapatszallítmányra. Több gyárat erősen megrongáltak és emberéletben nagy veszteséget okoztak.

Bagdadból jelentik: (NTI) Itteni hír szerint az iraki csapatok visszafoglalták Faludja városát, amelyet néhány nappal ezelőtt szálltak meg az angolok.

Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon

A horvát irredentizmus mozgalma: az Usztasa

Szívós kitartással és bizakodással várták ki a szebb jövőt

Ante Pavelics, a független horvát állam vezetője, sokat hivatkozik az usztasa-mozgalomra. A német és olasz politika is erre a mozgalomra alapítja a maga horvát terveit.

Melyek voltak hajtóerői, milyen tényezők segítettek elő emelkedését? Két gondolat állott dajkálón emellett a mozgalom mellett. Az egyik gondolat volt

a nagyhorvát állameszme, melyet még 1918 előttől, sőt még 1848 előttől örökölt a mai horvát nemzedék.

A másik a belgrádi rendszer elleni küzdelem. A nagyhorvát eszme a horvát történelmi és horvát lakosságú területek egyesülését akarta a Habsburg-monarchia kereteiben, az osztrák-magyar államszövetség harmadik tagjaként. Vagyis ez a gondolat egyesíteni akarta Horvát-Szla-

vonországot, Boszniát, Hercegovinát és Dalmáciát.

A horvátok soká bizakodtak a „trialisztikus” tervekben, melyek szerint az osztrák-német és a magyar partner mellé odalépett volna harmadikul a Monarchiában a horvát államiság.

A Monarchiában uralkodó különféle politikai szempontok azonban mindig megghiúsították e terveket, melyeknek Ferenc Ferdinánd trónörökös volt legnagyobb előmozdítója, támasza. Innét a horvátok, dalmátok, bosnyákok elkeseredése a szerajevói merénylet miatt: ezzel a gyilkossággal a szerbek ragadták magukhoz a kezdeményezést. Mert Ferenc Ferdinánd és a horvátok tervei a délszláv egységet és a délszláv problémát úgy valósították meg, hogy a szerbek egészen mellékes szerepre szorultak.

1918-ban hittek a szerbeknek...

1914 augusztusának eseményei, majd a világháború szerencsése a szerbek javára billentették a mérleget. 1918 őszén a horvátok akiknek körében ekkor őszintén és nagy idealizmussal élt a délszláv egység gondolata

úgy gondolták hogy az új délszláv állam szerb-horvát-szlovén szövetségi állam lesz és a nyugati műveltségük révén a horvátok a vezető szerep.

Belgrád azonban elragadta ezt a régi történelmi örökséget, melynek megvalósítására a horvátok szüntelen készültek 1848 óta és a saját központosító uralmát valósította meg a délszláv népek feje fölött, elsősorban a horvátok rovására.

Az elmúlt harminc év története így folyt meg a nagyralátó horvátok folytonos csalódásaival. Így fordultak el a horvátok az egységes délszláv eszmétől, mellyel azonban még a vértanuhalált halt Radics István sem tudott az erőviszonyok és reálpolitikai okok miatt szakítani.

A horvát történelmi igények megvalósításával szemben állott Belgrád erős és kemény központosító politikája,

amely annál is könnyebben haladhatott előre, mert hiszen a történelmi horvát területeken is bőven laktak szerbek: a török uralom alatt kipszultak a keleti horvát területek a nép földönfutóvá vált és helyére a törökkel mindig jóviszonyt tartó szerb települők kerültek.

A Monarchia nevelte a nagy szerb álmodozókat

A történelmi horvát területeken lakott szerbek így befolyásolhatták igen erősen mindenkori a horvát politikát. Nagyon érdekes megfigyelni, hogy nem is annyira a tulaj-

Üngyuitók újra kaphatók
TISZAY óránál Rákóczi-ut 6.

donképpen őszerbiai szerb népesség hirdette a belgrádi centralizmus és a szerb uralom szükségét, hanem

sokkal inkább a Monarchia területén lakott szerb töredékek vezetői vallottak új nacionalista vá-

Szerb terror és horvát ellenállás

Igy emelkedett fel szöványosan a szerbek elleni ellenállás. Radics István és a horvát parasztpárt politikai eszközei a parlamentarizmus eszközei voltak és nem jártak eredményre. Belgrádnak a módszereivel szemben. Az azelőtt a Monarchia és Bulgária ellen szervezett titkos társaságok most a horvátok ellen éreztették nyomásukat.

A szerb terror természetesen megteremtette a maga horvát ellenpártjait is.

Már kezdettől voltak családostak akiket végletekig elkeserített Belgrád magatartása és akik elégedetlenek voltak Radics és pártja egyezkedő és aránylag békés magatartásával.

Ezek között volt Ante Pavelics, akinek 1918 őszén is volt már szerepe, ekkor még a délszláv egységben remélt horvát szabadság érdekében Pavelics hamar külföldre ment és onnét irányította, nem közönséges olasz és magyar rokonszenvek közt, a horvát szabadságmozgalom propagandáját

Otthon ezalatt az ő vezetése és irányítása nyomán hatalmas mozgalom keletkezett. Az usztasák mozgalma akkor lépett fel mikor Sándor király — belátván a belgrádi politika tévedéseit — pár békítő gesztust tett a horvátok felé, ami természetesen nem elégitette ki a horvát hazafiakat: már késő volt.

Az usztasák — magyarul: fejkelők — elszánt fiatalemberekből alakult csoportok voltak.

akik Lika-Krbava megye vad karszti hegyei, komor erdői, rengetegei között vad harcot kezdtek a szerb csendőrség, katonaság, közigazgatás ellen.

gyakkal ezt a hitet.

A horvát szabadságmozgalom legnagyobb ellensége az a horvátországi Pribicevics Szvetozár volt, akinek igen nagy szerepe volt az 1918 előtti horvátországi politikában s aki most belügyminiszterként kiméretlen erőszakkal tört le minden „horvát szeparatizmus”-t, — később magának is elkeseredett ellenzékbe, majd emigrációba kellett vonulnia az általa életrehívott belgrádi rendszer elől...

A horvát elkeseredés motivumai közt aztán ott szerepelt a horvát értelmiség háttérbeszűritése, a horvát katonatisztek messzi szerb és macedón garnizónokban való állomásoztatása s nem utolsósorban

a rendkívül szívós, erős, kemény szerb parasztság terjeszkedése a horvát parasztság rovására.

Mert hiszen a belgrádi szerb felfogás szerint a katolikus és nyugati műveltségű horvátok „elfajzott” ága a délszláv törzsek; az igazi délszláv lényegét az orthodox szerb elem képviseli; a szerb népnek s maga képére kell alakítania a többi délszláv népeket. A vallási ellentét a görög-keleti szerbek és a katolikus horvátok között így fokozta a politikai feszültségeket.

1933 volt az az év, mikorra a megértett usztasa-mozgalom kis osztagai csendőrség, katonák ereit tartották rettegésben bevehetetlen hegyi sáncokból. Pár ember harcolt csupán itt tulajdonképp a tulajdonosuk felük volt a horvát parasztság ébredő elégedetlensége és támogatása.

Hogy a horvát függetlenségi gondolat sohasem aludt el s hogy az usztasák tevékenysége kitartott, azt bizonyítják a mostani események. Oly módszerek, olyan magatartások voltak az usztasák eszközei, amelyeket a belgrádi centralizmus és a szerb titkos társasági politika teremtett meg szükségszerűen a horvát nép reakciójaként.

G. L.

A polgármester hazaérkezeti budapesti útjáról

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester budapesti tartózkodása alatt fontos megbeszéléseket folytatott különböző minisztériumokban.

A belügyminisztériumban a villamosműre vonatkozólag, a közlekedési minisztériumban a zsirellátás ügyében folytatott megbeszéléseket. Bejelentette, hogy új szerződéseket kötött a város ennek biztosítására, ezek jóváhagyását kérte. Sikeresen járt közbe a benzín és olaj kiutalás ügyében a városi üzemek részére és kérte a cipő és a talpbőrmennyiség felemelését. A földművelésügyi minisztériumban a tűzifa-ügyben járt a polgármester, egyelőre 2000 vaggon fát kap a város.

A polgármester dr. Hlatky Endre

Ujházy Sándor halála

Nagykároly keresztény magyar társadalmát mélyen megrendítette Ujházy Sándor gimnáziumi rajztanár halála. Ujházy Sándor fiatal éveiben került Nagykarolyba s ettől kezdve mindig tevékenyen vett részt a város keresztény magyar társadalmának életében.

A román megszállás idején a román állami gimnázium rajztanára volt s ebben a minőségében az itt tanuló magyar ifjúság támasza és irányítója lett. Neki köszönhették nagyon sokan, hogy az ifjúság nevelésében annyira fontos diákevekben izzó magyarsággal tölthették meg szívüket és ráeszméltek a határozott keresztény irány szükségességére.

Volt diákjai mind fájó szívvel állanak meg sírjánál. Benne azt a talpig férfi magyart siratják, akinek elhunytát hosszú ideig megérzi Nagykaroly keresztény magyar társadalmában.

Ujházy Sándor 51 éves volt. Két héttel ezelőtt betegedett meg súlyosan. Betegségét a debreceni klinikán próbálta gyógyítani. Halála gyorsan és váratlanul köszöntött be. A dozócsüttörtökön temették el Nagykarolyban. Özvegye és két leánykája gyászolják.

Elitelték és azonnal le is tartóztattak egy váradi utazót

Nagyvárad. Saját tud. Adler Miklós nagyváradi kereskedelmi utazó elmen még 1938-ban feljelentést tett Róth Miksa váradi kereskedő 20.700 lei értékű bizományi áru elsikkasztásáért. A törvényszék büntetőtanácsa pénteken újból tárgyalta az ügyet és megállapította a sikkasztás tényét. A vádlott beismerte, hogy a rábizott árut eladta és a pénzt, miután keresete nem volt elköltötte, de azzal védekezett, hogy ezt kényszerű helyzetben tette. A károsult kereskedő viszont azt állította, hogy Adler a pénzt Szinajába elkártyázta. A törvényszék hosszas tárgyalás után bírósnek mondotta ki a vádlottat és ezért egyhónapi fogházbüntetésre ítélte. Adler Miklós az ítéletbe megnyugodott s így az jogerőre emelkedett. A sikkasztó utazót a főtárgyalás után azonnal letartóztatták és őszszelbilincselve a szintén elitelt Sztankovics nevű betörővel, átkísítették az ügyészség fogházába.

Zakar András Tihamér püspök élete ahogyan kortársai látták

Ara ízve 4, kötve 5 Pengő. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása. Rapható könyvosztályunknál.

Növekszik az Irak megsegítésére irányuló arab mozgalom

Tudósításunk folytatása az 1. oldalról

Beirutból jelentik: (Stefani) Szíriában egyre nagyobb méreleteket ölt az Irak megsegítésére irányuló mozgalom. Damaszkuszban a segélybizottság tagjai körmenetben vonultak végig a városban. Alleppóban hölgy-választmány alakult, amely pénzdományokat gyűjt Irak érdekében. Az Al Inciar című lap felhívást intézett az olvasókhoz, hogy támogassák Irak arab népét a szabadságért és függetlenségért folytatott harcában.

Egy másik lap azt írja, hogy Palesztina az első arab ország, amely Irak megsegítésére készül a közös ellenség ellen. Az angolok, akik a szabadság védelmezőinek mondják magukat, elnyomják a népeket. A palesztinai arabok fel akarják szabadítani hazájukat a cionizmus járma alól. Az Al Inciar cáfolja azokat az angol állításokat, amelyek szerint a druzok az angolok oldalára álltak. A druzok multja — úgymond — eléggé közismert ahhoz, hogy a híresztelés cáfolatául szolgáljon. Eilenkezőleg: a druzok a legmelegebb érzelmeket táplálják Irak irányában.

TÖRÖKORSZÁGBAN VILÁGHÁBORUS SZÖVETSÉGESÉT LATJA NÉMET-ORSZÁG

Zürichből jelentik (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung ankarai külföldi tudósítójának jelentése szerint Papen nagykövet az illetékes török személyiségekkel folytatott megbeszélése után kijelentette, hogy Berlinből való visszatérése óta nem volt oka Németországnak arra, hogy megváltoztassa Törökországgal szemben eddigi politikáját.

Törökország kétségtelenül felismerte, hogy Németországnak nincsenek háborus szándékai Törökországgal szemben, mint ahogyan azt Németország ellenségei híresztelték. Németország Törökországban világháborus szövetségét látja.

ami sokkal többet jelent, mint Németország ellenségeinek ígéretesei és propagandája. Németország kötelességének látta, hogy másik két világháborus szövetségesét: Magyarországot és Bulgáriát hozzásegítse jogainak érvényesüléséhez, azokhoz a jogokhoz, amelyeket ellenségei megtagadtak tőlük. Jugoszláviában a puccs előtti kormány és Pál régensherceg olyan politikát követett, amely biztosította volna a békét. Az angolok ezt a politikát megzavarták azzal a céllal, hogy Jugoszláviát belekeverjék a háboruba. Ha majd Amerikában is felismerik Németország igazi szándékait, akkor be fogják látni Anglia háborus megsegítésének céltalanságát.

A közeli kérdéssről szólva Papen kijelentette, hogy Németország rokonszenvvel kíséri az arabok sorát és segíteni akar nekik.

HATALMAS HADMŰVELETEK KÜSZÖBÉN

Berlinből jelentik (Esti Ujság): Minden jel arra mutat, hogy a közeljövőben minden eddig felülmúló katonai műveletek indulnak meg. Berlini semleges körökben megállapítják, hogy Németország még a nyugati offenzívát sem készítette elő olyan gondal, mint a közeljövőben bekövetkezendő katonai műveleteket.

Német mértékadó körökben természetesen nem nyilatkoznak ezzel a kérdéssel kapcsolatban, de semleges megfigyelők szerint

két héten belül már sor kerül ezeknek a katonai műveleteknek megindítására.

Berlini nemzetközi politikai körök benyomása szerint nemcsak a Közelkeleten kerül sor döntő katonai eseményekre, hanem Gibraltárnál is. Erre vall az is, hogy

megkezdődött Gibraltár kiürítése és a kormányzóság szomb-

ton elhagyja Gibraltár területét. Berlinből jelentik (NTI): Illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolják azt az angol állítást, hogy Sollumba angol csapatok nyomultak volna be. Sollum változatlanul a német és olasz csapatok birtokában van.

Berlinből jelentik: A Tobruk mellett felállított német és olasz tüzérség — mint a Német Távirati Iroda értesül, — csütörtökön már mindjárt a kezdetén meghiusította az angol rohamcsapatok vállalkozását. A támadók támogatására harcbavetett ellenséges páncéllövedékeket visszavertük. Közülük egyet elpusztítottunk. A tüzérségi belövés következtében Tobruk közelében angol hadikészletek robbantak fel.

Nyílt utcán szidalmazták Churchillt az elkeseredett angolok

Lisszabonból jelentik: Londonból hazatért portugál utasok elbeszélése szerint az angol fővárosban napirenden van, hogy

a legutóbbi német repülő-támadások hatása alatt alkalmi szónokok szidalmazták Churchillt nyílt utcán, a közönség nagy tetszése mellett.

Ezek az utcai szónokok különösen azt vetik Churchill szemére, hogy nem nevezi meg az angol háborus célokat. Olyan kormányt követlenek, amely mindenekelőtt tudassa az ország népével, hogy mi a szándéka Angliának a háboru folytatásával. Ugyanezen utasok elbeszélése szerint a májusi német repülő-támadások következtében Londonban és több nagy angol városban a pusztítás olyan nagyarányú volt, hogy rendszeres munkamenetről ezekben a városokban már szó sem lehet.

Londonból jelentik: (NST) Hír szerint Eden elfogadta Wansittarnak, az angol kormány első külpolitikai tanácsadójának lemondását.

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök csütörtökön hozzákezdett annak az üzenetnek megfogalmazásához, amelyet kedden intéz a nemzethez. Ez helyettesíti azt a beszédet, —

amelyet a panamerikai értekezleten kellett volna elmondania és amelynek elmondását minden indokolás nélkül elhalasztotta. Az üzenet felolvasásának idejére a Fehér Háza hívták a panamerikai államok diplomáciai képviselőit is.

BELFAST BELVÁROSÁBÓL KITELEPÍTİK A LAKOSSÁGOT A LÉGITÁMADÁSOK MIATT

Berlinből jelentik: (NTI) Német harcirepülőgépek pénteken Dél- és Délkelet-Anglia felett tevékenykedtek. A gépek egyrésze egész Közép-Angliáig hatolt be.

Stockholmból jelentik: (NTI) Londoni jelentés szerint Belfast város vezetősége elhatározta, hogy a sorozatos légitámadásokra való tekintettel, a város belsejében élő munkásokat a városból kitelepitik és a városban kívül építendő barakképületben helyezik el. Ezt az elhatározást valószínűleg a többi angol városok is követni fogják. Nyilvánvalóan egységes tervet készítenek a városban kívüli telepek megszerzésére. Egyelőre csak sátrakban helyezik el a kitelepitett lakosságot. A barakokat majd csak a tél közeledtével készítik el.

Sürgősen rendezni kell a határon túl maradt birtokosok ügyét

Nagyvárad. Saját tud. Jelentették, hogy Kolozsváron román-magyar vegyesbizottság ült össze, hogy a Kolozsvár közelében lévő határátlépési módosításait megvitassák. Ez a nagyfontosságú kérdés azonban nem maradhat elszigetelt Kolozsvár közvetlen környékére, mert hiszen a bécsi döntés következtében húzott új határvonal igen sok olyan magyar gazdát érintett, akiknek birtokai nagyrészen román területen maradtak. Ezek a birtokosok hónapok óta súlyos helyzetben élnek, mert román területen maradt birtokrészeiket meg sem nézhetik, nemhogy azok gondozására is gondolhatnának, mert határátlépési igazolványt nem kapnak. miután a Romániában maradt birtokrészeiket Antonescuék román telepeseknek adták át megművelés végett.

Ilyen körülmények között a Nagyszalontától Zagonig húzódó defalkációs vonal mentén

több, mint 240 ezer katasztrális hold, 15 ezer családfele, összesen körülbelül 60 ezer lélekkel, eláttalan maradt

s ezek nagyrésze szintiszta székely. A marosvásárhelyi Földműves Szövetség most sürgős akció beindítására készül, hogy ez a nagyrészt gazdasági erő el ne kallódjon. Terveik szerint vagy Magyarországon is követni kell a román példát és a magyar területen maradt román birtokok zárolásával és székelyek részére való lefoglalásával kell földbirtokosainkat kárpótolni, vagy pedig a Bácskában gazdátlanul maradt csnikbirtokokból lehetne új határörvidéket létesíteni, a birtok nélkül maradt és a földműveléshez nagyszerűen értő székelyek odatelepítésével.

A fokozódó drágaság közepette ezt a kérdést sürgősen meg kell oldani, mert erre nemzetgazdasági szempontból az egész országnak élelmezően sürgős szüksége van.

Kik léphetik át a gazdasági záróvonalat

Budapestről jelentik: (MTI) Illetékes helyről közlik a gazdasági záróvonal átlépésével kapcsolatban a következőket:

A visszatért területen katonai szolgálatot (beleértve csendőrségi, rendőrségi és pénzügyőri szolgálatot is, vasútnál, postánál tényleges szolgálatot teljesítő látogatása valamint a letelepedni óhajtó vitézek tájékozódása céljából május 25-től kezdve a gazdasági záróvonal átlépése engedélyezve van. A beutazási szándékot az előjárásnál (polgármesteri hivatalban) kell bejelenteni, ahonnan az illetékes katonai hatósághoz továbbítják.

Háromszáz pengő pénz-bírságra ítélték egy árdágító kereskedőt

Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék hármasszoros bírsága árdágítás büntette miatt vont felelősségre Márton Ferenc feketeerdői zsidó kereskedőt. A vád szerint Márton a söt 1940 szeptember utolsó felében 6 lei különkenti ár helyett 10—12 leiért árulta. A vádlott és védője azt igyekezett bizonyítani, hogy a söt a Hangya szállította maags arab és ezért volt tévedésben az áráról, amit később le is szállított a rögzített árra. Az ügyész 300 pengő vagyoni elégtételt indítványozott és kérte a mellékbüntetés kiszabását, valamint azt is, hogy az ítélet közöltesse a törvényszék a vádlott terhére a Magyar Lapok és Nagyvárad című napilapokban. A törvényszék ítéletében kimondotta az árdágítás vétséget s ezért 300 pengő pénzbüntetésre ítélte a kereskedőt, mely behajthatatlanság esetében napi öt pengőnként számítandó fogházra változtatható át.

A vádlott enyítésért, ügyész súlyosbírtásért fellebbezést jelentett be.

Katasztróalás földcsuszamlás Buzeu környékén

Bukarestből jelentik a NTI: Buzeu környékén a Kárpátok külső peremén két helyen hatalmas földcsuszamlás történt. Az egyik helyen mintegy 50 hektárnyi erdőterület esd szott el és betemetett egy patakot, amely elárasztott egy fűrésztelepet és egy malmot. A földcsuszamlás a keskenyvágyú vasutat több helyen eltemette. Mehoiasu községben volt a másik nagyarányú földcsuszamlás, amely szintén elzárta a patak vizét és a község nagyrésztét víz borította el.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágozik a mandula köve 6'— P
 Ne sárgulj, fűzfa! " 8'50 P
 Es Mihály harcolt " 8'— P
 Mégis élünk " 7'— P
 " fűzve, " 5'— P

Kaphatók könyvosztályunkban

Ünnepélyesen avatták fel a magyar sajtó új házát

Budapestről jelentik (Magyar Távirati Iroda): A magyar sajtónak az Andrássy-ut 101. szám alatt megvásárolt székházát csütörtökön adták át rendeltetésének. A székházban helyezték el a Magyar Sajtókamara hivatalait és itt kapték hajlékot az újságíró-társadalom egyesületei és szervezetei. A ház felavatását a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének hatvanéves jubileumával kapcsolták össze. A házavatásra meghívták a magyar közélet minden számottevő tényezőjét. A magyar sajtó házavatásán vitéz Kolossváry Borcsa Mihály, a sajtókamara elnöke mondott beszédet és átadta a házat rendeltetésének. A megjelent előkelőségek megtekintették a helységeket.

Ezután a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete tartotta díszközgyűlést, amelyen számos előkelőség jelent meg. Vitéz leveldi Kozma Miklós elnök nyitotta meg nagyhatalásu beszédében a közgyűlést, majd Zimmer Ferenc, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője, a nyugdíjintézet ügyvezető elnöke ismertette az intézet alakulását és hatvanéves történetét. Bodó László alpolgármester a főváros üdvözlését tolmácsolta. Vitéz Kolossváry Borcsa Mihály a sajtókamara nevében, Tóth László a Magyar Újságírók Egyesületének nevében, Hegedűs Gyula a szanatóriumegyesület nevében és Hivatal József a Keresztény Magyar Újságírók Egyesületének nevében üdvözölte a jubiláló nyugdíjintézetet. Valamennyien mellátták Kozma Miklós és Zimmer Ferenc érdemeit. A díszközgyűlés Kozma Miklós zárószavaival ért véget.

Folyóirat-szemle

MEGJELENT A KISEBBSÉGI KÖRLEVELEK LEGJABB SZÁMA. A Körlevél vezetőhelyén az intézet igazgatója, Faluhelyi Ferenc gróf Teleki Pálról, a nemzetiségi politikusról emlékezik meg. Kemény Gábor értékes tanulmányában az elmúlt évszázad második felében élt Bartha Miklósnak, a legnagyobb magyar publicisztának nemzetiségi cikkeit ismerteti. Szende Zoltán a bolgár kisebbségek problémájáról ír. Böllöny József a legújabb rendelettel kapcsolatban a kisebbségek népiszkolái oktatásáról értekezik. Faluhelyi Ferenc a magyar-szlovák állampolgársági egyezményt ismerteti. A jogi élet rovat közli a magyar-szlovák állampolgársági egyezmény szövegét, a kisebbségi iskolákra vonatkozó 1920 után kelt rendeletek szövegét, a németajkú ifjúság iskolán kívüli gondozásáról szóló rendeletet. A krónika rovat ismerteti az annakidején Jugoszláviához csatolt területeket foglalkozik az első visszanesemlésekkel. Könyv- és folyóirat szemle intézeti munkáról szóló beszámoló, német összefoglaló egészítik ki a számot.

VARGA JÓZSEF MINISZTER SOPRONI KERÜLETÉBEN. Sopronból jelenti a MTL: Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter a város országgyűlési képviselője este ideérkezett. Csütörtökön szentmisén vett részt, majd fogadta a város törvényhatóságának küldöttségét. A miniszter délelőtt ebéden vett részt, majd visszatért a fővárosba.

Díszküldöttségek viszik Budapestre a volt 12-es és 5-ös gyalogezred zászlóit

Szatmárról, Nagykárolyból és Ermihályfalváról indulnak Budapestre a zászlókkal

Nagyvárad. Saját tud. Ermihályfalván 21 éven át elrejtve őrizte egy odaváló tűzharcos. Krézán Károly magyar földműves a volt 12-es honvédegyalozred menetzászlóját. Erről az ermihályfalvai tűzharcos szövetség vezető tisztje dr. Solyom-Fekete István ügyvéd értesítette a budapesti hadimúzeum igazgatóságát, amely leírásban kérte az értékes ereklye átadását.

Hasonló körülmények között találták meg Szatmáron elrejtve a cs. és kir. 5-ös gyalogezred ezredzászlóját, amelyet a tűzharcosok ottani szövetség szintén felajánlott a hadimúzeumnak.

A két zászló együttes átadása vasárnap, a hősök napján fog megtörténni Budapesten. Ezt megelőzőleg szombaton délután Ermihályfalva

egész lakossága ünnepélyes keretek között búcsúztatja a zászlót az Országzászló előtt. Az ermihályfalvai küldöttség az ottani állomáson találkozik a szatmár-nagykárolyi küldöt-

seggel, amely az ezredzászlót Budapestre viszi és amelynek vezetője Juhász B. László mérnök, a tűzharcosövetség szatmári vezetőbiztisa.

Budapesten az állomáson, illetve a tűzharcosövetség székházánál ünnepélyesen fogadják a zászlókat vivő küldöttségeket, amelyek innen felvonulnak a hősök emlékéhez, ahol bekapcsolódnak a hősök országos ünnepeibe, leróják a kegyelet adóját. Majd felvonulnak a várba s ott a hadimúzeumban ünnepélyesen átadják a zászlót.

Mint értesülünk, a tűzharcosövetség nagyváradai tagozata is képviselteti magát ezen az ünnepségen.

„Az ejtőernyős hadifogságot és halált nem ismer”

A magyar ejtőernyősök

Meglepő bemutatkozás a sajtó képviselői előtt. Magyar selyemből készül a magyar ejtőernyő

(Valahol Magyarországon.) A magyar légió parancsnoksága a magyar sajtó munkatársainak rendkívüli változatos program keretében mutatta be a honvédség legfiatalabb

felegyvernemét, az ejtőernyősöket.

Magyarország egyik repülőterén az újságírók közvetlen közletről láthaták az ejtőernyősök mindennapi életét. Az ejtőernyős katona magyar hernyőselyemből. Magyarországon készült ejtőernyőre bizza életét. Szakértők szerinti a magyar ejtőernyő a világ egyik legjobb ejtőernyője.

Az ejtőernyősök géppisztolyt és löszert visznek magukkal. A tartalékok külön ejtőernyővel dobják le. Ha a helyzet úgy kívánja, még kerékpárral is ellátják őket, nem is szólva a rádiókészülékről. Az ejtőernyős-alakulat egyik szakasza harcserű gyakorlat keretében mutatja be az ejtőernyős földi harcát.

Az ejtőernyősök a füstfejlesztő gránátig minden rendelkezésre álló eszközt felhasználnak. A sajtóbemutató során kétszer egymásután négyesével végrehajtott ugrásokra került sor. Ezután mintegy 20 ejtőernyős tömeges ugrást mutatott be. Az ejtőernyős hadifogságot és halálfélelmet nem ismer az ejtőernyős jelmondat szerint.

HŐSÖK NAPJA

a nagyváradai hősök temelőjében

Nagyvárad. Saját tud. A világháború hősi halottainak emlékét ünnepi meg vasárnap Nagyvárad városában a hősök emlékére Istentisztelet vezet be. Délelőtti fél 12 órakor a Rubikovszky-uti temetőben ünnepség lesz a hősök tiszteletére, a következő programmal: Hímnusz, előadják az egyesített vegyeskarok, Soós András kerületi karnagy vezényletével. Dr. Soós István polgármester ünnepi beszédet mond. Elhelyezik a koszorúkat. Szózat, előadják az egyesített férfiakarok András Ede országos karnagy vezényletével.

Megnyitottam

női kalapszalonomat.

Esztí szalon

Rákóczi ut és Széchenyi tér sarkán. Cegt. Biróné Kratochvíl Esztér Alakításokat modellek után vállalkunk.

Közkegyelem az árulrejtőknek az elrejtett áru bejelentése esetén

Nagyvárad thj. város adóhivatala 4702—1941. adóhív. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az 1940. évi április hó 1-én és az 1940. évi augusztus hó 1-én kihirdetett román törvények közkegyelmet biztosítottak azon adózók részére, akik egyrészt áru és anyagkészleteik a beszerzési, illetőleg előállítási árán alacsonyabb áron való értékelésével, másrészt a készletek egyrészt a leltárból történt kihagyásával titkos tartalékokat létesítettek, anélkül, hogy azok után a kereskedelmi, vagy ipari adót megfizették volna. Ezen közkegyelemben csak azok részesültek akik a fenti törvényben előírt bejelentési kötelezettségnek eleget tettek és az amnesztia megváltási összegét befizették.

Az adózóknak egyrészt ezzel a kedvezményvel nem élhetett, mert a törvényben előírt bejelentési és fizetési kötelezettség határideje az állami f.

hatalom átvételkor még nem járt le. A pénzügyminiszterium 90.970—1941. VII. Fő. számú rendelete megengedi, hogy mindazok az adózók, akik, illetőleg amelyek igazolják, hogy az 1940. évi április hó 1-én kihirdetett román törvényben előírt bejelentési és amnesztia megváltási összes befizetési kötelezettségének eleget tettek és amennyiben a m. kir. pénzügyigazgatóságnál 30 nap alatt bejelentik és hitelt érdemlően igazolják, hogy 1940. évi március hó 15-ig milyen cím alatt és milyen összegű adózatlan titkos tartalékokat létesítettek, az 1940. év április hó 1-ig adózatlanul létesített titkos tartalékokat az 1940. üzleti évi számadásukban adómentesen számolhatják el, azzal a kötelezettséggel, hogy azok ezután már nyílt tartalékként tartoznak a mérlegükben feltüntetni.

Ugyanilyen kedvezményben részesülnek azok az adózók is, akik az 1940. évi április hó 1-én kihirdetett közkegyelemmel nem éltek, az 1940.

augusztus hó 1-ig közkegyelemmel pedig a f.

hatalom változása folytán már nem élhettek, de csakis abban az esetben, ha a f.

hatalom átvétele után első ízben készített mérleg jóváhagyásától számított 60 nap alatt a m. kir. pénzügyigazgatóságnál bejelentik és hitelt érdemlően igazolják, hogy milyen címen és milyen összegű adózatlan titkos tartalékokat létesítettek és azzal eszvidekileg az 1940. év augusztus hó 1-én kihirdetett román törvényben előírt amnesztia megváltási hányvadának megfelelő összegű bírságot önként befizetik. Természetesen az ilyen adózók is kötelesek a kimutatott tartalékokat ezután nyílt tartalékként mérlegükben feltüntetni.

A vállalatok által a pénzügyigazgatósághoz teendő bejelentéséhez mellékelni kell:

1. A mérlegből, illetőleg leltárból kihagyott vagyontárgyak beszerzési, illetőleg előállítási áron értékelt tételes kimutatását

2. Az áru és anyagkészletnek a beszerzési, illetőleg előállítási áron alul történt értékelésében rejlő titkos tartalékok tételes kimutatását, — amikor is minden egyes tárgy és anyagkészletnél a mérleg értékek szembeállítások a beszerzési, illetőleg az előállítási értékkel.

3. A fiktív hitelezők, vagy egyéb nem adózott tartalékok részletes kimutatását.

Amennyiben a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országgrész adózói a fentiekben előírt feltételeknek megfelelnek, az 1940. évi április hó 1-ig adózatlanul létesített titkos tartalékaiknak az 1941. évi általános kereti adó és társulati adó kivételével a pénzügyigazgatóság megadótatásukat mellőzheti.

Berlinben és Rómában

A győzelem biztos tudatában ünnepelték az acélszerződés évfordulóját

Német és olasz repülőgépek nagy pusztítást végeztek az angol hajóhadban. Abdullah emir fia önkéntes csapatot szervezett Anglia ellen

Rómából jelentik: (Stefani) Németország és Olaszország csütörtökön ünnepelte teljes testvériességben és a végső győzelem biztos tudatában az acélegyezmény második évfordulóját. Az olasz lapok vezércikkében emlékeznek meg az évfordulóról és kiemelik, hogy a szövetség a fasizmus és nemzeti szocializmus eszméjén alapszik. Az acélegyezményt az európai béke céljából kötötték meg. Az egyezmény megmutatta erejét. Versailles meghalt és Európa felszabadult a közös ellenség uralma alól.

Berlinből jelentik: (NTI) A német-olasz barátsági szerződés aláírásának második évfordulóján a Führer Obersalzbergben fogadta Alfieri olasz nagykövetet.

Berlinből jelentik: (NTI) A német-olasz szövetség megkötésének második évfordulóján a Német Távirati Iroda cikket közöl, mely a többi között ezeket mondja:

— Mig Németország a téli hónapokan szakadatlanul mérte a csapásokat Anglia európai fejére, Olaszország nagy kárt okozott az angol birodalom afrikai részében, majd valóságos diadalmeneten megtisztították az európai szárazföldet az angoloktól. A tengelyhatalmaknak eltökélt szándéka, hogy minlenütt, ahol Anglia fellép hadszínteret lássanak, Anglia mindenhol ellenfele a tengelyhatalmaknak. Ezért kötötték meg a német-olasz szerződést. A Führernek a Ducehoz intézett akkori távirata szerint ez a 150 millió tőmb mindig össze fog tartani, hogy megvédje a civilizációt és az igazságon alapuló békét.

A TENGERI HÁBORU HÁROM NAPJA

(Hadműveleti övezet. Stefani) Kedden az esti órákban két olasz torpedóvető repülőgép a Caso csatornában egy ellenséges cirkálót és négy torpedórombolót vett észre. A cirkálót két torpedó érte, amely nagy rombolást okozott. A cirkáló oldalra dőlt.

A német véderőparancsnokság csütörtöki jelentése szerint német repülőgépek szerdán sikeres támadásokat intéztek angol tengeri erők ellen a Földközi-tenger keleti medencéjében. Bombatalálat ért egy csatahajót, hat cirkálót és egy rombolót. Négy cirkálón tűz támadt. A támadásban olasz torpedóvető gépek is résztvettek. Bombatalálat ért továbbá egy ellenséges tengeraltjárót. Egy kereskedelmi hajó súlyosan megsérült.

A Stefani iroda jelentése szerint egy olasz légi alakulat hét hadihajóból álló angol hajórajt vett észre. A légháritó tűz ellenére bombákat dobtak le. Egy 3-7000 tonnás cirkálót találat ért. A hajó elsüllyedt. Az olasz repülők végignézték a cirkáló pusztulását, majd visszatértek támaszpontjukra.

Berlinből jelentik: (NTI) A véderőfőparancsnokság közli:

A német légi erő csütörtökön a Földközi Tenger keleti részében rendkívüli sikereket ért el, a brit haditengerészettel folytatott harcában. Bombatalálatokkal elsüllyesztettek négy brit cir-

kálót, néhány torpedórombolót és megromogáltak egy csatahajót és két torpedórombolót.

HÁROMSZÁZADIK LÉGITÁMADÁS MÁLTA ELLEN

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Associated Press jelentése szerint a 11.849 tonnás Humtingdon angol teherhajót megtorpedózták.

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint

a londoni rádió csütörtökön délelőtt jelentette, Máltát szerdán ismét légitámadás érte. A háboru kitörése óta ez volt a 300-ik légitámadás. Eddig 650 légiíradót rendeltek el.

Amszterdamból jelentik: (NTI) A Reuter Iroda jelentése szerint az Atlanti óceánon a brit tengerészeti erők feltartóztattak két francia olajtartályhajót, melyek az Egyesült Államokból Casablancába tartottak.

Saudi Arábia követeléseket támaszt Angliával szemben

Damaszkuszából jelentik: (NTI) Abdullah emir és fia közt felmerült ellentétek arra indították az emir fiát, hogy önkéntes hadsereget toborozzon, melynek élén megkezdí a háborút Anglia ellen.

Damaszkuszából jelentik: (NTI) A 24. iraki hadijelentés így szól:

A nyugati arcvonalon a 23-ik közlemény óta nem következett be változás. A déli arcvonalon csapataink több óra hosszat támadták a brit állásokat. Légierőink Sineldebane és más vidékek felett végzett felderítéseket. Sineldebane bombákat dobtunk le, több tüzet okozva. Repülőink lelőttek egy ellenséges repülőgépet. Egy másik gép ki-

gyulladt és kényszerleszállást végzett. Valószínűleg 24 azoknak a repülőgépeknek a száma, amelyeket Habbaniyah repülőterén találat ért. Rendőri haderő: Rendőri haderőnk ura a helyzetnek és az ellenség tevékenységét mindenhol megakadályozza. Ellenséges légitvekenység: Szerdán reggel több ízben ellenséges gépek szálltak el Rasid felett és bombákat dobtak le de nem okoztak kárt. Mossulra az ellenséges gépek rőpcedulákat dobtak le.

Damaszkuszából jelentik: (NTI) Szaud Arábia kormánya állítólag jegyzéket nyújtott át az angol kormánynak, — amelyben közli, hogy követelést támaszt az agabai öbölre.

Nem hatoltak be Szíriába De Gaulle csapatai

Vichyből jelentik: (NTI) Francia hatóságok cáfolják, hogy De Gaulle ezredei behatoltak volna Szíriába továbbá, hogy Bergeret tábornok szíriai körútja során franciellenes tüntetések voltak. Hozzáteszik, hogy a szíriai határon semmiféle csapatmozdulat nem történtek letartóztatások Szíriában vagy Libanonban.

Berlinből jelentik: (NTI) Berlini érdeklelt körökben hűvös tartózkodással

fogadták a Kréta elleni német támadásról szóló külföldi jelentéseket. Jól értesült helyen nem cáfolják hogy ilyen hadműveletek néhány nap óta tervszerűen folynak, részleteket azonban a Birodalmi főváros politikai körében nem közöltek. Ezt azzal az alapelvvel magyarázzák, hogy egy úgyről csak akkor beszélnek, amikor már olyan állapotba kerül, hogy lehet róla katonai felvilágosításokat adni.

„Angliát a demokráciák nevében fogják feldarabolni“

Newyorkból jelentik a Német Távirati Iroda: Angliát Churchill miniszterelnöksége alatt a demokráciák nevében fogják feldarabolni és megcsontítani, még pedig annak a demokráciának a nevében, amelyet a nemzetközi bankembereknek világ feletti uralma jelent — írja a Post Justice című folyóirat — Churchill és Eden Amerikába fog menekülni majd, amíg az elpusztított országban maradtok meg fogják alakítani az ő kormányukat. Az Amerikában nyugodtan élő menekültek azt fogják majd állítani, hogy ők a nemzet mindent tudó urai, noha ők felelősek annak pusztulásáért.

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Daily News jelentése szerint az ausztráliai követ Newyorkban tartott beszédében kijelentette, hogy Ausztrália ez évi háborus kiadása 700 millió dollár. A jövedelmi adót háromszorosra emelték fel.

Amszterdamból jelentik: (NTI) A londoni rádió közölte az ellátásügyi minisztérium határozatát, amely szerint Nagybritanniában a gyapjuellenőrző hivatal lefoglalja az ország egész gyapjukészletét.

EREDMÉNYESEN MŰKÖDIK AZ AMERIKAI HÁBORUS HIRVERÉS

Newyorkból jelentik: (Reuter) A „Gallup“ közvéleménykutató intézet legutóbbi próbaszavazása elsősorban mutatott ki többséget amellett, hogy Amerika hadihajókkal kísértesse a szállítmányokat. 50 százalék szavazott a kíséret mellett, 41 százalék ellene.

Washingtonból jelentik: (NTI) Az elnök az állami hajózási hatóság elnökéhez a tengerészeti nap alkalmából nyílt levelet intézett amelybe az Egyesült Államok népéhez intézett üzenetféléit csusztatott. Többek között kijelenti, hogy Amerika sorsa a keres-

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

kedelmi hajóhadtól függ. Ez a hajóhad döntő tényező abban a tekintetben, hogy az Egyesült Államok továbbra is fennáll-e, mint szabad nemzet. Nagyrészt a hajósoknak, tengerészeknek és a hajógyári munkásoknak jutott az a feladat, hogy távolartsák az Egyesült Államok partjaitól azokat az erőket, amelyek „lerombolták az óvilágot és most fenyegeti az újvilágot“.

EDEN MEGFENYEGETTE FRANCIAORSZÁGOT

Londonból jelentik: (Reuter) Az alsóházban Eden figyelmeztette a francia népet, hogyha a vichyi kormány olyan tevékenységet enged meg, amely káros az angol hadvezetésre, Nagybritannia nem tesz különbséget a megszállt és a meg nem szállt francia területek közt.

Vichyből jelentik: (NTI) Jól tájékozott helyről közli, hogy május végén megkezdik a meg nem szállt területekre menekült francia lakosság visszatelepítését a megszállt területre.

Berlinből jelentik: (NTI) Wilhelmstrassen csütörtökön kijelentették, hogy Németországnak a megszállt területeken nem kell hajókat bérelnie, mint-hogy a hadijog szerint az e területeken lévő hajók amugy is rendelkezésére állanak.

FRANCIAORSZÁG ELISMERI AZ ÚJ HORVÁT ALLAMOT

Vichyből jelentik: (MTI) Franciaországban az olasz-horvát egyezményt és az olasz befolyás jelentős megnövekedését megjegyzésekkel kísérik. Diplomáciai körök véleménye szerint semmi ok sincs arra, hogy Franciaország megtagadja az új Horvátország törvényes voltának elismerését. A lapok megállapítják, hogy valóra vált Olaszország évszázados törekvése a dalmát partokra vonatkozólag.

Rómából jelentik: (Stefani) A Balkán hadjárat eredményeként az olaszok 57.00 négyzetkilométernyi területet szállottak meg amelyen kb. hárommillió ember él.

Rómából jelentik: (NTI) Mazolini volt egyiptomi olasz követet Montenegro főbiztosává nevezték ki. Mazolini a király és császár nevében vezeti Montenegró közigazgatását.

Hirdetmény

Nagyvárad thj, város Közélelmezési Hivatala közli az érdekeltekkel, hogy a vásárlási könyvecskék kiállítása folyamatban van.

Minden érdekelt a lakásához legközelebb eső kereskedőnél adja be igénylapját s a könyvecskékért járó 40 fillért az igénybejelentőlap leadásával egyidejűleg fizesse be a kereskedő kezéhez, hogy a vásárlási könyvecskék kiszolgáltatása e miatt késedelmet ne szenvedjen, mert a kereskedők a vásárlási könyveket csak készpénzfizetés ellenében kapják meg.

Az érdekelteket ezúton is felhívja a Közélelmezési Hivatal, hogy ne türelmetlenkedjék, sürgetésekkel a Közélelmezési Hivatal munkáját ne hátráltassa, mert az eddig közzétett intézkedések a legszükségesebb cikkek vásárlását amugy is lehetővé teszik. Nagyvárad, 1941. május 23.

A Belvárosi mozgóban Örökké,

Egy ásdólatos kép, mely kilépve a mult ködéből, gazdagabbá tesz benünket, egy élménnyel.
Merle Oberon, művészi alakítása.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
A legkiválóbb magyar filmújdonosság

Ma, tegnap, holnap

Szilágyi Szabó Eszter, Jávor Pál.
Mály Gerő, Somlay Arthur, Maklár

Apollo filmszínházban
Szombattól 2 órás kacagó orkán
16 felvonáson keresztül
világkomikusok

kacagóversenye

Fellépnek: Stan és Bran, Zoro és Huru,
Micki egér és Popey a tengerész.

Nagyváradon is kigyult a leventemozgalom tüze az ifjuság szívében

Szendy Károly, Budapest polgármestere gyönyörű zászlót adott át a nagyváradai leventéknek

Nagyvárad. Saját tud. Mindjárt a legelején meg kell mondanunk, hogy a budapesti leventék egycsapásra meghódították Nagyvárad közönségének szívét. Az igazi magyar katonaság szellem megtestesítőit láttuk meg bennük. Annak a szellemnek a megtestesítőit, amely ellen éppen nálunk ártottak a legtöbbször liberális, zsidó és elzsidósodott gyászmagyarok. Az az újjongó lelkesedés, amely a leventéket fogadta, előadásuk minden száma után tapasztalható volt, eleven tiltakozásként fordult a klubfiak és a zsidóság szellemi szemétdombján felcseperedett hulladék-magyar-ság kisiklásával szemben.

A budapesti leventék nemcsak zászlót hoztak, sőt nemcsak elkápráztattak bennünket bámulatos teljesítményeikkel, hanem kigyújtották szívünkben a reménységet: mindez nálunk is elérhető, mindezt nálunk is meg kell valósítani a legrövidebb időn belül.

A látogatást követő napokon arra fogunk törekedni, hogy a kezdeti lelkesedés tüze ne aludjon el.

Keresztény magyar közönség seregszemléje a Színházban

A zsufozáig megtelt nézőtérben ott láttuk Góthay Béla tábornok, állomás parancsnokot, a megyei főispánt, vitéz dr. Nadányi János alispánt, dr. Ungváry Antal törvényszéki elnököt, dr. Borbély Miklós ügyészségi elnököt, a polgári és katonai hatóságok vezetőit, a város társadalmának képviselőit ritkán látható nagy számban.

Az utolsó pillanatig nagy érdeklődéssel és tetszéssel kísért előadás a budapestiek gyönyörű zászló ajándékának átadásával kezdődött.

A város polgármestere köszöntötte az ünnepségre Nagyváradra érkezett Szendy Károlyt, Budapest polgármesterét, a leventeszázad vezetését és tett fogadalmat, hogy a város közönsége és hatóságai a legmeszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítik a nagyváradai leventéket.

Szendy Károly polgármester válaszában köszönetet mondott azért a meleg fogadtatásért, amelyben leventéi részesültek és átadta a gyönyörű nemzeti színű zászlót azzal, hogy azt a váradai leventék soha se adják ki kezükből. A zenekar a Hisszekegyet játszotta, amikor Szendy Károly átnyújtotta a budapestiek ajándékát Nagyvárad polgármesterének. Ezután egy leventepróba következett itteni testvéreit. Hatalmas tetszés fogadta szavait.

„Ugy érezzük, a nagyváradai és budapesti leventék elválaszthatatlannal összeforrtak.”

Minden várankozást felülmúlt a budapesti leventék teljesítménye

A beszédet követő bemutatót végigtapsolta a lelkes nagyváradai közönség. A rengeteg tapsot és ünnepelést megérdemelték, hiszen minden

egy szám művészi teljesítmény volt. A szimfónikus zenekar két száma, Fricsey: Veni-Vidi-Vici induló-

Budapest polgármestere büszkén kísérelheti erdélyi körútjára leventecsapatát

A megszülető nagyváradai leventemozgalom szebb, felemelőbb, példamutató ajándékot nem is kaphatott volna annál, amit a budapestiek vendégszerelése jelentett. Megtanulhatták, hogy mit jelent igazában a leventemozgalom. És az illetékesek is igen jó iskolát kaptak arra, hogy szépenhangzó kijelentések, lelkes felbuzdulások helyett

a csendes, de komoly, kitartó és áldozatos munkával olyan csodálatos eredményeket lehet elérni, amilyen csodának a Szigligeti Színház csütörtök délelőtti zsúfolt nézőtere szemtanúja lehetett.

Elhiszük, Szendy Károly, Budapest polgármestere büszkén kíséri erdélyi útjukon leventefiai. A sikerből azonban bőven kijut azoknak, akik elsősorban munkásai a nagy eredményeknek. Horváth István székesfővárosi testnevelési tanár főrézsese annak a munkának, melynek eredményeképpen

a tavalyi bolognai ifjusági verseny-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képeretezés
Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

jának és a „Grandioso” egyvelegnek előadása lenyűgözte a közönséget.

Ilyen tökéletes művészettel előadott zenét nem hallott mostanában Nagyvárad.

A korlát, nyújtó, műszabadgyakorlat bemutató megmutatta, hogy komoly, lelkes munkával, töredéssel mire képes a magyar ifjuság. Amit talajtornában Szakos János és Prohászka János nyújtottak, az az artista művészet csúcsteljesítménye volt. Igen nagy hatással szerepelt a fúvós zenekar is a dalárdával együtt, különösen a Bácskai indulónak és Ejtőerős indulónak volt igen nagy sikere, a Székely himnuszt állva hallgatta végig a közönség. A felejthetetlen ünnepség a Rákóczi induló hangjával ért véget, a közönség pedig sokáig őszinte elragadtatással üdvözölte a budapesti ifjakat.

ből több első díjjal tértek haza a budapesti leventék.

A zenekar nagyszerű működéséért Csáky Nándor karnagyot illeti elsősorban az elismerés. Ő a Nemzeti Zenede utolsó éves Lajtha növendéke, vérbeli muzsikusként, jobb kezében el sem lenne képzelhető ez a kitűnő tehetségekből álló szimfónikus és fúvós zenekar.

De az ifjak is, akik hét közben nehéz fizikai munkával keresik kenyerüket, minden elismerést megérdemelnek. Mert könnyű azoknak, akiknek a gyerekszóba, a nevelés minden lehetőséget megadott. De a munkában elfáradt kézzel komoly „Grandioso” zeneműveket adni előemberfeletti, sőt több, hősi teljesítmény... Ezt érezte Nagyvárad közönsége a budapesti leventék vendégszerelése alkalmával...

A Nagyváradai Városi Vasut Részvénytársaság kedvezményes bérlet-jegyet ad a hadirokkantoknak

A nagyváradai Városi Vasut R. T. a „Honsz” helyi elnöksége közbenjárására jövőben a hadirokkantakat a villamos-bérletjegyek váltásánál a köztisztviselőknek nyújtott kedvezményben részesíti. Egy vonalra 5 p., két vonalra 7 p., az összes vonalakra 9 p. lesz a havi villamosbérlet ára az igazolt hadirokkantak számára. Ezzel a tétellel a nagyváradai Városi Vasut nemcsak a székesfővárosi villamos vasutait előzte meg, de magát

a M. Á. V.-ot is, mely a kedvezményes vasuti jegyek engedélyezésével még mindig késlekedik.

A Honsz helyi Központja felhívja a rokkant bajtársakat, hogy aki kedvezményes bérletre igényt tart, ezirányú szándékát a Honsz helyiségében (Sas passage) f. hó 30-ig jelentse be, mert csak a Honsz által előterjesztett névjegyzékben szereplők kaphatnak kedvezményes bérletet. Az igénylők további felvilágosítást a jelentkezés alkalmával kapnak.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— A Kaland és a Gyergyói bál fil. léres előadásban. A hét két utolsó fil. ieres helyáru előadása pénteken este és szombaton délután 4 órakor lesz. Pénteken este 8 órakor Márai Sándor óriási sikerű briliáns színműve, a Kaland, szombaton délután 4 órakor Szilágyi-Huszka nagyoperettje, a Gyergyói bál lesz a színház műsorán 30 fillértől 120 fillérig — helyárukkal.

— Cigánybáró, Dorita Bonewa és D. Kovács József felléptével. A színház igazgatósága anyagi áldozatot nem kímélve műsorra tűzte Strauss János nagyoperettjét, a Cigánybárót, Dorita Bonewa világhírű bolgár énekesnő, a m. kir. Operaház és a magyar rádió állandó vendégének, valamint D. Kovács József vendégfelléptével. A Cigánybáró többi főszerepeit Pogány Janka, Tóth Ilus, Tanay Emil, Felhd Ervin, Nagy Ferenc játsszák. Szombat este 8 vasárnap délután 4 és vasárnap este 8 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárukkal.

— Dankó Pista — első filléres előadása hétfőn este. A nagyszerű Dankó Pista operett első filléres helyáru előadása hétfőn este lesz, a bemutató parádés szereposztásában. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

Heti műsor:

Péntek este 8 órakor: Kaland. F. N. I. res helyárukkal. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat délután 4 órakor: Gyergyói bál. Filléres helyárukkal. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este 8, vasárnap délután 4 és vasárnap este 8 órakor: Dorita Bonewa világhírű bolgár énekesnő és D. Kovács József vendégfelléptével. Cigánybáró. Strauss János örökbecsű daljátéka. Nagy kórusral. Kiegészített zenekarral. Rendes helyárukkal.

Hétfő este 8 órakor: Dankó Pista nótafája. Első filléres előadása. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Kedd este 8 órakor: Hajnalodik, — 25-ik jubiláris előadása. Filléres helyárukkal.

— A fenti előadásokra jegyek mávalthatók a színház elővételi pénztáránál.

Hirdessen a Magyar Lapokban

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12.27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örvünk meg és nem
adunk vissza

ANYÁM KERTJE

Parányi volt az anyám kertje,
falusi kert, szerénykedő,
de úgy virított házuk előtt,
akár egy tarka keszkenő.

Sok bodros szegfű égett benne:
izzó szivecskék, lángolók,
odébb meg muskátlik tűzeltek,
mint vörösszemű kis kohók.

A szélén nyurga szarkaláb nőtt:
víg, borzasüstökű diák
s mint pirosorkú kis harangok:
csilingeltek a fuksziák

Ha a sok józagú virág közt
megbújt az éj s ágyat vetett,
a gyémántszemű csillagokkal
csak a tücsök beszélgetett

Földről vékony ezüst cernán
lógott az égi mécs, a hold...
én olyan szépet sohse láttam,
milyen az anyám kertje volt.

Akosfyné Eötvös Irén

AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ vasárnap az istentisztelet után a nagy tanácssteremben közgyűlést fog tartani, melynek tárgya folyó egyházi ügyek és a költségvetés, mely közgyűlésre a presbitérium, a négyelet, a hívek ez úton is meghívottnak (gróf Csáky-utca 26.)

AZ ORSZÁGOS TESTNEVELÉSI TANÁCS A HIRLAPIRÓK NYUGDÍJINTÉZETEÉRT. Budapestről jelenti a M.T.I.: Misánynyi Ottó, az Országos Testnevelési Tanács főtitkárnak körirata felhívja az egyesületek elnökségét, hogy a Hirlapírók Nyugdíjintézetét a május 22-én és 23-án rendezendő versenyek jövedelméből erejükhez mérten támogatni sziveskedjenek.

VEVETITTKÉPES ELŐADÁS A MUNKÁSOTTHONBAN. Nagyvárad). A Nemzeti Munkaközpont „Becsüld a munkát” szabadiószervezete vasárnap, május 25-én tartja harmadik kulturális előadását a Munkásotthon dísztermében. A műsort a Magyar Hízekegy közös elnöközése vezeti be, majd Juricskay Irma és Zomboryné-Vadas Klára tanítóképzőintézet tanárnők ismertetik vevetíttképes előadásban Magyarország földrajzát. Antalffy Margit növendékei művészi táncszámot mutatnak be, majd rövid népies tárgyú elbeszélés felolvasása következik. A műsort Sarkady Mária Ady-versszavalata zárja be. Belépés díjtalan. Önkéntes adományokat a mozgalom céljaira köszönettel fogadnak. Az előadásban a társadalom minden rétegéből szívesen látják az érdeklődőket.

Ráomlott a kút. Nagyvárad. Saját tud. Az érseléndi körjegyzőség jelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy R. Sándor János földművesre kútásás közben ráomlott a föld és maga alá temette. Mire kiemelték, a föld alatt megfulladt. Temetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

A MÁV. „TURUL” DAL- ÉS ZENE-EGYESÜLET folyó évi május hó 24-én, szombaton este 8 órai kezdettel az egyesület nagytermében kulturális estélyt rendez. A díszes műsor keretében Keresztury Lajos, az alalműhely-főnökség intézője, az egyesület ügyvezető elnök ismeretterjesztő előadást tart a Balatonról, annak környékéről és szépségeiről. Az előadás keretében bemutatásra kerül vitéz Tarján Jenő, az alalműhely főmérnökének szerzeménye, a Balatoni himnusz. Ez alkalommal mutatkozik be az egyesület dalárdája is Kovács Győző tanár vezetésével, majd a már ismert és közkedveltségnek örvendő zesekar és műkedvelőgarda számai fogják szórakoztatni a közönséget. A MÁV kőtelekébe tartozókat és mindenkit szeretettel vár az egyesület vezetősége. Belépő-díj nincs: a műsor 20 fillér.

Iskolai ünnep Hősök napján. A nagyváradai I. sz. állami elemi iskola a József telepi kulturházban 25-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel, az anya és hősi kutlusz ápolására ünnepeket rendez, tanítói és tanulóinak a közreműködésével. Erre az iskola tanítótöbbsége a szülőket és az érdeklődőket szívesen hívja és várja.

A KOLOZSVÁRI KOLPING LEGÉNYEGYLET PROGRAMJA A MÁJUS 25-IKI „MAGYAR NAPON”. Kolozsvárról jelenti: A Kolozsvári Kolping Legényegylet testületileg zászlója alatt fuvós zenekarával együtt vesz részt a május 25-én rendezendő „Magyar Napon” a következő programmal: 1. Reggel 6 órakor gyülekezés a Legényegylet Brassai-u. 3. szám alatti helyiségben. 2. Reggel fél 7 órakor közös szentmise hallgatás a főtéri Szt. Mihály-templomban. 3. 7 órakor zenés ébresztő a városban. 4. Fél 10 órakor fgvonulás a díszmenetre és 10 órakor díszmenet a rendezőség utasítása szerint. 5. Délután 4 órakor a Kolping fuvószenekar térszert ad a sétatéri kioszk előtt. 6. Este 8 órakor lampionos menet. 7. Este 9 órától 12 óráig hazafias háziestély a Kolping Legényegylet Brassai-u. 3. sz. alatti összes helyiségeiben. Összes tagjaink pontosan jelenjenek meg! Régi tagjaink megjelenését is kérjük. Tagjaink formaruhája: sötét nadrág, fehér ing, kolping sapka. Zászlóvivők és kísérők magyarkák.

Hirtelen halál. Nagyvárad. Saját tud. Özv. Konda Károlyné 58 éves Szaniszló u. 48. szám alatti lakos esütörtökön este hirtelen összeesett és meghalt. A városi tisztviselő orvos szívbélulást állapított meg.

EGYES TELEFONELŐFIZETŐKET KIZÁRNAK A ROMÁNIAI TÁVBESZÉLŐ FORGALOMBÓL. Bukarestből jelenti a N.T.I.: A román telefontársaság felhatalmazta, hogy a belügyminisztérium vagy a vezérkar felszólítására telefonelőfizetőket ideiglenesen, vagy véglegesen kizárjon a távbeszélő szolgálatból, valamint túlterhelés esetén egyes magán-előfizetőket kikapcsoljon.

Biharvármegyei levénektató ki-tüntetése. A honvédelmi miniszter a néhai Meskó Pál-alapítvány ezévi jövedelmét kiválóan eredményes és lelkes működéséért Kóti Imre sápi lakos személyében biharvármegyei levénektatónak ítélte oda. A jutalomdíjat 28-án az alapító halála napjának évfordulóján ünnepélyes keretben közzé fogják átadni.

HÁZASSÁG. Czeglédy-Geher Lili okl. gyógyszerész és dr. Bojársky Dezső m. kir. honvédfőorvos 1941. május 22-én d. e. Váradszöllősen házasságot kötöttek.

A NEMZETI MUNKAKÖZPONT felhívja az összes szakmák vezetőit, hogy 26-án este 7 órakor összehívásos értekezletet tart, melyre a napirend fontosságára való tekintettel, pontosan jelenjenek meg. Becsülettel Nemzeti Munkaközpont titkársága.

KITÜNŐ AZ ÖSSZEKÖTTETÉS AZ ERDELYI GYÓGYFÜRDŐKBE. Nagyvárad. Saját tud. Az erdélyi fürdővel való vasúti- és autóbussz-összeköttetés, bár egyelőre csak két vonatpár közlekedik Kolozsvár és Beszterce felé, az új menetrend szerinti kitűnő. Nagyváradról délelőtt 11 órakor indul a gyorsvonat Erdély felé s ehhez a vonatokhoz közvetlen kocsit kapcsolva Beszterceig, úgy, hogy Kolozsváron nem kell átszállni. Nagyváradon a szegedi vonat utasai kapnak közvetlen kocsikkal csatlakozást Erdély felé a déli gyorsvonathoz, amelyet Szeretfalván Mávaút autóbusszok várják s közvetlenül Marosvásárhely és Szováta fürdő felé indulnak. Szováta este 9 órakor érkeznek meg az autóbusszok. Ugyanílyan gyors és közvetlen összeköttetés van Tusnád-fürdő felé is.

LAKÁSHIVATALOKAT ÁLLITANAK FEL ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelenti a M.T.I.: A román kormány elrendelte a lakáshivatalok létesítését a megyei székhelyeken.

A külföldi szövetségi vezetők látogatása a Hortobágyon. Budapestről jelenti: (M.T.I.) A Magyarországon idős szövetségi vezetők Debrecenből jöve, utközben megtekintették a Hortobágyot. Debrecenben megtekintették a város nevezetességeit, este pedig Kölcsey Sándor polgármester vacsorát adott tisztelőikre. Debrecenből Szolnokra mentek és megtekintették a Futura ottani gabonatarházát. Délben a vármegyei főispán adott ebédet tisztelőikre, este pedig vitéz Darányi Béla és felesége adott estehadót.

GAZDASÁGI SZERZŐDÉS SPANYOLORSZÁG ÉS PORTUGÁLIA KÖZÖTT. Lisszabomból jelenti (Német T.I.): Portugália és Spanyolország szerdán este Lisszabomban négy gazdasági szerződést kötött.

A NÉMET PÉNZÜGYMINISZTER PÁRIZSBAN. Párizsból jelenti (N.T.I.): A német birodalmi pénzügyminiszter Brüsszelből ideérkezett.

Csókahúst mértek Aradon galambhús helyett. Bukarestből jelenti: (M.T.I.) Az Aradon megjelenő Stirea című lap írja, hogy az aradi piacon megjelent a csókahús. A csókahúst kopasztott állapotban, mint galambhúst hozták forgalomba. Többen jelentést tettek a városi tisztiorvosnál, aki azonban engedélyezte a csókahús árusítását és megállapította, hogy az egészségre nem káros és igen tápláló. A lap gunyosan megjegyzi, hogyha így áll a helyzet ma holnap a kőlyök kutya húsát bárányhúsként fogják felkínálni a közönségnek.

KATONAI KINEVEZÉSEK A SZOVJETUNIOBAN. Moszkvából jelenti (N.T.I.): Sztalin 2 altengernagyot, 13 ellentengernagyot, 8 parti szolgálatban álló vezérőrnagyot és 2 vezérőrnagyot a hadilengerezet szolgálatába nevezett ki.

VÉDŐOSZTAG ALAKULT NORVÉGIÁBAN. Oslóból jelenti (N.T.I.): A norvégiai általános védőosztály május 21-én alakult meg Himmler jelenlétében.

JELVÉNYEKET KELL VISELNI A ZÁGRÁBI ZSIDÓKNAK. Zágrárból jelenti (N.T.I.): A zágrábi zsidóknak a jövőben mellükön és vállukon látható ismertető jelzést kell viselniük.

Románia új budapesti követe. Bukarestből jelenti: (M.T.I.) Filotti jelenlegi szófiai követet budapesti követté nevezték ki Crucescu helyére.

A „FEHERHAZ” BAJTÁRSI EGYESÜLETBŐL. Felkérem az alább megnevezett bajtársakat, hogy tagsági igazolványukat f. hó 31-ig az Egyesület helyiségében (minden hétfőn és pénteken d. u. 5—7-ig) annál is inkább átvenni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltetnek és a júniusban tartandó közgyűlésen részt nem vehetnek: Darai János, Erdélyi József, Gondor István, Juhász Miklós, Kovács László, Mery Lukács, Papp Sándor és Szentmiklóssy Sándor. Lesztyán Ödön, elnök.

A NEMZETI MUNKAKÖZPONTBAN tömörült vendéglátó ipari munkások szakcsoportjának titkársága ezuton értesíti az összes édesipari szakmában dolgozó cukrász, cukorka készítő munkásokat és munkásnőket, hogy május 25-én, vasárnap délután három órakor a Nemzeti Munkaközpont Szent János-utcai otthonában tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Tekintettel arra, hogy a cukrászesterekkel folytatott tárgyalásnak, ami a bérek megállapítását fogja rendezni és az összes szakmai ügyeket érintő dolgokat fogjuk ismertetni, kérjük, hogy a fent jelzett időben pontosan jelenjenek meg. Kövessy Géza ügyvezető titkár.

MEGHOSSZABBITOTTAK A TÁRSULATI ADÓRA, TANTIEMADÓRA ÉS TÁRSULATI VAGYONADÓRA VONATKOZÓ BEVALLÁSOK HATÁRIDÉJÉT. Kolozsvárról jelenti: Az Erdélyi Gyáripárosok Szövetsége közli, hogy a szövetségnek a pénzügyminiszterhez intézett kérésére a miniszterium a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen az 1941. évi társulati adóra, tantímadóra és társulati vagyonadóra vonatkozó bevallások határidejét 1941. július végéig meghosszabbította.

OLASZORSZÁGBAN SZÓRAKOZÁSI CELOKRA NEM HASZNÁLHATÓK BÉRGÉPKOCSIK. Rómából jelenti a Stefani: Junius 1-től kezdve tilos színházba, moziba, vagy sportversenyekre bérgépkocsival menni.

TITULESCU SZÁZ HOLD FÖLDET AJÁNDEKOZOTT A ROMÁN AKADÉMIÁNAK. Bukarestből jelenti a M.T.I.: Titulescu volt román külügyminiszter száz holdat adományozott a román tudományos akadémiának különböző célokra. Az akadémia az adományt elfogadta.

A SZÉKELY HADOSSZTÁLY EGYESÜLET nagyváradai főszékének alakulóközgyűlése május hó 25-én, vasárnap d. e. 11 óra 15 perckor lesz a Mussolini-tér 10. sz. alatt a Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok dísztermében és arra a közgyűlés előkészítői a volt székely hadösszefű harcossait, valamint az erdélyi magyar és székely testvéreinket szeretettel meghívják. A gyűlés tárgysorozata: 1. Magyar Hízekegy. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: Görgyey Lajos ny. tábornok, a Sz. H. O. Egyesület ügyvezető elnöke. 3. A Székely Hadosztály Egyesület szervezésének célja. Előadó: dr. Hódy János. 4. Az alapszabályok ismertetése. Előadó: dr. Veress Jenő, a Sz. H. O. Egyesület ügyésze. 5. A főszék megalakulására javaslatétel. Tartja: Lőrinczy Mózes tanár, szervező tisz. 6. A főszék tisztkarának megválasztása. 7. Elnöki székfoglaló. 8. Indítványok. 9. Elnöki zárószó. 10. Himnusz.

RÁDIÓ

VASARNAP, MÁJUS 25. Budapest I.

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet. Prédikál Csiki Gábor dr.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a tereztvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Nádas Zoltán dr. püspöki tanácsos, hit-tanár mondja.
11.15 Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák terén lévő görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet Baulovics Zoltán dr. mondja.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
13.00 Emlékezés hőseinkre. Vitéz Náray Antal vezérkari ezredes előadása.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
16.45 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. — Vezényel Pongrácz Géza.
16.30 Közművelődési előadássorozat.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Honvédműsor.
18.00 Vörös Sári és Szigeti Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér cigányzenekara.
18.30 Mattyók Klára előadása hanglemezekkel.
19.00 Hírek magyar német és román nyelven.
19.20 Celina Easo spanyol dalokat énekel, zongorakísérettel.
19.40 Hangképek vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
Utána: Lóversenyeredmények.
20.15 Májusi bokréta. Összeállította és rendezte Kiszely Gyula. A Rádió Szalonzenekarát vezényli Polgár Tibor.
21.40 Hírek.
22.10 Belgrád bombázásának légoltalmi tanulságai. Kompos Nándor tábornok. Országos Légvédelmi parancsnok előadása. Hangfelvétel.
22.25 Pertis Pali cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.00 Oláh Kálmán cigányzenekara. Levente rádióelőléra.
12.35 Cserkészapródok örséget adnak az Ereklés Országzászlónál. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
15.05 A Gamma mechanikai és optikai művek dalárdája. — Vezényel Zsaskovszky József.
17.20 Pátria tánclemezek.
18.10 A német nő háborus munkája. Magyar Zoltáné Techert Margit dr. egy. tanár előadása.
18.40 Vörös Sári és Szigeti Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér cigányzenekara.
19.20 Sosztakovics: I. szimfónia (Fildelfiai Zenekar, vez. Stokowski). Hanglemez.
20.00 Hírek.
20.10 Waldbauer-Kerpely vonósnégyes.
21.00 Medveczky Bella elbeszélései.

HÉTFŐ, MÁJUS 26. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A titokzatos Etelka. Monostory Margit előadása.
10.45 A haladó tudomány utjáról. Irta Fazekas István. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Szalonötös.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Horváth Jancsi cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Diákfelőra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

- 17.15 Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
17.35 Az időszzerű versenyvezetés. — Machán Tibor előadása.
17.50 Bizet: Az arlesli leány — I. szvit Berlini Állami Opera zenekara, vez. Schurich). Hanglemez.
18.10 Dalmácia. Cholnoky Jenő dr. ny. egyetemi tanár előadása.
18.30 Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.
19.00 Hírek magyar német és román nyelven.
19.20 Vécsey Ernő jazz-zongoraszámái.
19.40 Hiv a Balaton. Ilovsky János, a Baross Szövetség elnökének előadása.
20.10 Olasz hanglemezek.
21.10 Magyar-horvát történelmi kapcsolatok. Hadrovits László egy. magántanár előadása.
21.40 Hírek.
22.10 A Melles Béla zenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Tánclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.40 Weidinger Ede szalonzenekara.
18.30 Német nyelvoktatás.
19.00 Lakatos Vince és Gyula cigányzenekara.
19.30 Csató Pál. Irta Schmidt Edit dr. Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
21.10 Regény a filmen. Szobotka Tibor dr. előadása.

SPORT

NAC—Erdély válogatott 8:0 (2:0)

Szinte állandó fölényben biztosan nyert gólzáppal a zöld-fehér együttes

Csütörtökön délután 6 órai kezdettel s mintegy 3500 főnyi közönség jelenlétében. Vay játékvezetése mellett játszották le a nagy érdeklődéssel várt NAC—Erdélyi válogatott mérkőzést. Erdély csapatában azonban nem szerepeltek a nagybányaiak, mivel Kolozsvár nem hívta meg őket. Így a Bástyából és KAC-ból összeválogatott együttes a marosvásárhelyi Sinkóval megerősítve vette fel a küzdelmet.

NAC: Várdai, — Molnár, Záborszky, — Krausz, Juhász, Demény, — Kovács II. Kovács I. Sárvári, Bodola, Haláti.
Erdélyi válogatott: Semprényi, — Márton, Vass, — Reinhardt, Szaniszló II, Losonczy, — Fábrián, — Sinkó, Paucsay, Orsz. Frassai.

A NAC indítja el a labdát szél ellenében. Rögtön támadólag lép fel. Haláti erős lövését sarokra üti Seprényi. A 9. percben születik meg az első gól. Juhász felhozta a labdát, átad Kovács-hoz aki hatalmas lendülettel tör előre, mintegy 20 méterrel megelőzi és a hatalmas bomba a felső léccen csattan. onnan kipattan, Seprényi és Haláti küzd érte a labda középre pattan és Kovács II a hálóba repíti. A gól kissé felrzza az ellenfelet. Támadnak, de nincs bennük átütő erő és már az összeszokott fedezetsor Juhász vezényletével szerel. A 15. percben Záborszky kezelése miatt 11-es, de Brassai a léccnek lövi. Ismét a NAC kerül fölénybe és a 27. percben visszaadja a kölcsönt. Seprényi megfogja Haláti lábát és a

11-est Kovács II a kapus kezébe lövi. Két percere rá azonban újabb gól esik. Bodola a balszélső helyéről kersztbe lö. Kovács II jól érkezik és máris gól (2:0).

Szünetben Jeney további gólokra biztat, Szaniszló I pedig a vendégöltözöben azzal vigasztalódik hogy jól játszik a csapat, de balszerencse kíséri.

A második féldő elején nagy helyzetet hagy ki Sinkó. De a 4-ik percben már fut is a NAC-támadás. A két Kovács összjátéka után Sárvári 8 lépésnél tisztán kapja és rendeltetési helyére továbbítja. (3:0). A 12. percben Bodola és Deményi viszik fel a labdát és Sárvári közelről a kapus hasa alatt bevágja. (4:0) A 19. percben Seprényi röviden dobja ki a labdát. Kovács II elsípi és az egvedülőllő Sárvárihoz kerül, aki ezúttal fejfel továbbítja a kifutó kapus mellett. (5:0). Még egy perc sem telt és Haláti bombája szintén hálót ér (6:0). Szinte összeroppan a vendégcsapat és Bodola 17 méteres szabadrugásból, majd Kovács 22 méteres bombája 8-ra emeli a gólok számát.

A NAC a győzelmet, ha nem is ilyen irányban, föltétlenül megérdemelte. mert úgy taktikában, mint technikában fölényben volt. Egyénileg Juhász Demény, Sárvári és Kovács I és Kovács II érdemel dicséretet.

A vendégcsapatból csak Szaniszló dolgozott rengeteget. Sinkónak kis van tehetsége.

Nagyvárad—Kolozsvár ifjúsági válogatott 5:0 (1:0)

Nagyvárad: Tóth (NAC), — Molnár (NAC), Szilágyi (Elektromos), — Papp (NAC), Nagy (Törekvés), Martin (NSE), — Csöke (Elektromos), Zilahi (NAC), Formanek (NSE), Veres (NAC), Bundik (Elektromos).

Kolozsvár: Baranyai (Bástya), — Wagner (KAC) Hanz (Húsos), — Vincze (Húsos), Weinbach (KAC), Palló (Bástya), — Nagy (KAC), Kádár (Bás-

tya), Borbély (MAV), Pálfi (Bástya), Russ (Húsos).

Mutatós és tehetős játék folyt, a nagyobb technika érvényesült. A gólokat Zilahi (2), Formanek (2) és Bundik szereztek.

Az ifjúsági után a NAC két törpe csapata játszott búcsúztatót. A közönség lelkesen megtapsolta őket. Gidófalvy elnök külön megdicsérte Bizmu középcsatárt.

Az országos szövetség dönt az első osztályba való kerülés kérdésében

Csütörtökön délelőtt a NAC és a többi várad labdarugó egyesületek népes küldöttsége várta az állomáson dr. Gidófalvy Pál, az MLSz elnökének és vezérkarának érkezését. Az elnök Gálffy András főtktár és Vághy Kálmán, a JT főtktárának kíséretében jött le városunkba.

A villáreggeli elfogyasztása után dr. Gidófalvy Pál, Gálffy András, Je-

ney Rezső (NAC), Szücs Elemér (KAC), dr. Debreczeny (MSE), Jeny Rudolf (NSE), Krüger Károly (NAC) és Kovács László nagyváradai egyeshíró részvételével megkezdtek az erdélyi értekezlet ülését.

Az ülés ezután megvitatta a jelenlegi helyzetet de mivel az bizalmas jellegű volt, részleteket nem közölhetünk. Egyébként az értekezleten

végleges határozatot nem hoztak a selejtezők ügyében s a döntést az országos elnökség fogja ebben a kérdésben kimondani.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Világos utcai szuterén helyiség azonnal kiadó. Mészáros u. 4. 481

Különlétele

Keresztény vasipari kis üzemhez be-társulnék készpénzzel és szerszámmal. Huszár u. 27. ajtó 9. 523

Kultúra Középkolai Magántanfo-lyam gyors. lelkiismeretes. eredm-nyes. Budapest. Mester u. 4. IV-3. (Válaszbélyeg). 398

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból kicsön csak Molnárnál vehet. Bemer tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek 505

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek. orat, ékszerit javítok. — Gyenge Istvan ékszerész, Rákóczi u. 19

Nőorvosnak vizsgáló asztal, rendelő-be fehér szekrény, asztal üveglapok, kai, ugyanott rézagyas hálószoza, szalonbutorok, vitrinek, uriszoba könyv-szekrényvel, állótükör, spanyolfal asz-tal-pör, szekrények Szilágyi Dezső ut-ca 7. eladók. 529

Adómentes modern 4 szobás magan-ház eladó. Csaba utca 10 (volt Gavra utca). Értekezhetni fél 12—1-ig. 497

Kis házat vennék. — Ajánlatokat „Készpénz” jellegre kiadóba kéretnek. 524

Kézi körkötőgépet vennék, Jurovics Mór fodrász, Hlatky Endre u. 1. 528

Irodabutorok és szobabeli butorok, jekarban és jutányosan eladók. Ritoók Zs. u. 1. sz. ajtó 2. 527

Cukorbetegeknek előírt tápszerek és konzervek állandóan vehetők Balázs-nál. Teleki u. 4. 528

Nyolcezer darab holdfarku cserép el-adó. Vitéz u. 64. 525

Ebédő olcsón eladó délelőtt 11-ig. Akadémia u. 8. 514

2 ajtós jégszekrény jó karban eladó. Beóthy Ödön u. 57. 510

UJSAG makulatura kapható a Ma-gyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást nyee

Keresztény gépirónót keres dr. Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló u. 4. Tele-foh 11—15. 521

Jól számoló, irodai gyakorlattal ren-delkező fiatal öskeresztény tisztviselő-nót keresünk. Ajánlatokat „Azonnali belépésre” jellegre fizetési igények megjelölésével a kiadóba. 519

Allást keres

Irodai gyakorlattal alkalmazást ke-res keresztény tisztviselőnő. Cim Ru-dolf Mosse hirdetőirodában. 530

Kiadatulajdonos:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: Fellelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. é. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.